

SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE
KOLEGIUM ZARZĄDZANIA I FINANSÓW

SGH

Dyscyplina: nauki o zarządzaniu

Paweł Ogrodnik

**Raportowanie niefinansowe jako źródło pomiaru
zaangażowania społecznego i ekologicznego przedsiębiorstw
(streszczenie)**

Praca doktorska

przygotowana pod kierunkiem naukowym

prof. dr hab. Marii Aluchny

Warszawa 2023 r.

STRESZCZENIE

Na przestrzeni ostatnich 20 lat widoczny jest bardzo dynamiczny rozwój koncepcji zrównoważonego rozwoju i społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. W ramach tego rozwoju toczy się dyskusja na temat roli przedsiębiorstwa we współczesnym świecie. Odbywa się ona zarówno w świecie nauki, na poziomie państw, na przykład w Unii Europejskiej, czy na forum ONZ oraz w gronie praktyków biznesu. Liczni autorzy wskazują, że koncepcja zrównoważonego rozwoju jest dziś nowym paradygmatem zarządzania przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwo, postępując zgodnie z nim, wzmacnia swoją przewagę konkurencyjną tworząc nowe wartości dla interesariuszy. W ramach Unii Europejskiej dyskusja ta doprowadziła do przyjęcia dyrektyw Nonfinancial Disclosure Reporting Directive (NFRD), która wprowadziła obowiązek publikowania raportów niefinansowych przez duże jednostki lub grupy interesu publicznego. Obowiązek ten spowodował skokowy wzrost liczby raportów niefinansowych publikowanych przez polskie przedsiębiorstwa. Z przeglądu literatury wynika, że dotychczasowe badania raportów niefinansowych polskich przedsiębiorstw koncentrują się głównie na zakresie ujawnień, ich zgodności z wymogami formalnymi, dobrych praktykach i stosowanych standardach raportowania. Według najlepszej wiedzy autora, brakuje publikacji podejmujących tematykę pomiaru zaangażowania społecznego i ekologicznego polskich przedsiębiorstw, w oparciu o ujawnione przez nie sprawozdania niefinansowe. W rozprawie podjęto się wypełnienia tej luki.

Cel pracy

Głównym celem pracy jest dokonanie pomiaru zaangażowania społecznego i ekologicznego przedsiębiorstw, w oparciu o informacje ujawnione przez nie w ich raportach niefinansowych i uzyskanie odpowiedzi na postawione pytania badawcze.

Postawione pytania badawcze.

1. Jaki jest zakres ujawnień dotyczący zaangażowania społecznego i ekologicznego ujęty w raportach niefinansowych oraz jak ulegał on zmianom w badanym okresie?
2. Jak w badanym okresie zmieniał się stopień zaangażowania społecznego i ekologicznego przedsiębiorstw?
3. Jak kształtuje się jakość raportów niefinansowych oraz jak ulegała ona zmianom w badanym okresie?
4. Jaka jest porównywalność raportów niefinansowych poszczególnych przedsiębiorstw oraz jak ulegała ona zmianom w badanym okresie?

Struktura pracy

Praca składa się z wstępu, pięciu rozdziałów i podsumowania.

W rozdziale pierwszym przedstawiono genezę i rozwój raportowania niefinansowego. Jest ono formą komunikacji przedsiębiorstw z interesariuszami, służącą prezentacji osiągnięć w obszarach społecznych i środowiskowych. W oparciu o wybrane teorie przedsiębiorstwa, wyjaśniono motywacje przedsiębiorstw do angażowania się w kwestie społeczne i ekologiczne i ujawniania tego w formie raportów niefinansowych. Unia Europejska jest światowym liderem stymulującym poprzez regulacje prawne rozwój raportowania niefinansowego. Przyjęcie przez UE dyrektywy NFRD było asumptem do powstania niniejszej pracy. Dlatego przedstawiono również genezę i rozwój obowiązkowego raportowania niefinansowego, w oparciu o akty prawne i dokumenty UE.

W rozdziale drugim przedstawiono koncepcje zrównoważonego rozwoju i społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, ponieważ zaangażowanie społeczne i ekologiczne przedsiębiorstw to praktyczny przejaw implementacji przez nie tych dwóch koncepcji. Pierwszą współczesną definicję zrównoważonego rozwoju przedstawiono w Raporcie Brundtland Światowej Komisji do spraw Środowiska i Rozwoju, działającej przy ONZ. Dlatego rozwój tej koncepcji przedstawiono zarówno w oparciu o literaturę przedmiotu jak i dokumenty ONZ.

Rozdział trzeci poświęcony jest przeglądowi literatury przedmiotu pod kątem dokonań naukowych dotyczących pomiaru zaangażowania społecznego i ekologicznego przedsiębiorstw oraz badaniu jakości raportów. Zidentyfikowano i opisano najczęściej stosowane metody pomiaru. Z punktu widzenia niniejszej pracy, za najważniejsze z nich uznano: indeksy i rankingi, analizę treści dokumentów korporacyjnych oraz analizę wskaźnikową.

Rozdział czwarty opisuje grupę spółek wybranych do badania wraz z przedstawieniem kryteriów ich wyboru. Zawiera też opis procesu zbierania i przetwarzania danych i metod zastosowanych do przeprowadzenia badania. Do pomiaru zaangażowania społecznego i ekologicznego wybrano metodę kanadyjskiego przedsiębiorstwa Corporate Knights (CK). Jako narzędzie pomocnicze zastosowano metodę do oceny jakości raportów niefinansowych autorstwa P. Hąbek i R. Wolniaka,

Rozdział piaty zawiera wyniki przeprowadzonych badań: pomiaru zaangażowania społecznego i ekologicznego spółek w oparciu o metodę CK oraz badania jakości raportów niefinansowych przy zastosowaniu metod CK oraz P. Hąbek i R. Wolniaka. Wykorzystano w nim wnioskowanie indukcyjne w celu uzyskania odpowiedzi na postawione pytania badawcze. Opisano również porównanie polskich spółek z danymi dla przedsiębiorstw zagranicznych udostępnionymi Corporate Knights. W rozdziale przedstawiono dyskusję wyników oraz opisano zidentyfikowane ograniczenia i kierunki przyszłych badań. W podsumowaniu przedstawiono zwięźle wyniki przeglądu literatury i badań.

W ocenie autora niniejsza praca pozwoliła na wypełnienie luki poznawczej poprzez:

- 1) usystematyzowanie wiedzy na temat metod pomiaru zaangażowania społecznego i ekologicznego przedsiębiorstw, w oparciu o informacje zawarte w raportach niefinansowych,
- 2) usystematyzowanie wiedzy na temat metod badania jakości raportów niefinansowych,
- 3) wskazanie uniwersalnych metod i praktyczne ich zastosowanie w ramach przeprowadzonego badania,
- 4) uzyskanie odpowiedzi na postawione pytania badawcze,
- 5) poszerzenie wiedzy na temat tego, jak polskie przedsiębiorstwa dostosowały się do obowiązku ujawniania informacji niefinansowych (raportów niefinansowych).

Tym samym, w ocenie autora cel pracy został zrealizowany. Równocześnie jednak autor uważa, że zagadnienia dotyczące zaangażowania społecznego i ekologicznego przedsiębiorstw oraz tematyka raportowania niefinansowego powinny być przedmiotem dalszych badań.